

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

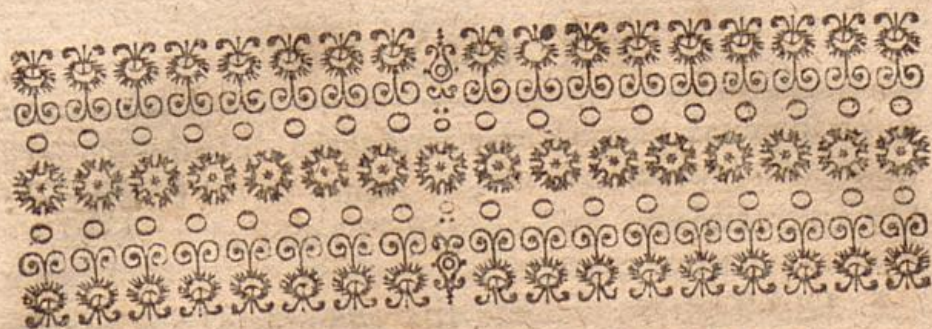
Modesti Tavbengall Apologeticus Adversus Umbras Oratij Melliti

Hansiz, Marcus

Pragæ, 1723

Caput IV. Umbræ Melliti discutiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39569

CAPUT IV.

Umbrae Melliti discutuntur.

AUdiamus jam tandem causam illarum vociferationum, quibus Mellitus libellum R. P. Gabrielis impetiit: Ludicrum sane argumentum attende lector. Oppugnat theses, quæ nullæ sunt, nisi in concavo lunæ. Fingit sibi hostem, ubi nullus est. Vult pervincere *in statu Benedictino Imperium despoticum non habere locum; non esse vitam otiosam, non sædiosam, &c.* Hic clamat, hic vociferatur, hic innocentissimum Virum injuriarum, calumniarum petit; fatuum impudentem, & qui disputandi mos nisi inter nautas & calones non est, miris convitiis onerat.

Quid clamas, bone vir? quid impugnas? umbras phantasos impugnas: Quis enim hoc negat? ubi legisti hanc *thesin* seu *assertionem*, quod vita Benedictina sit despotica, sit otiosa? Ne quidem per somnium Autori talia incidit *affirmare*. Frustra igitur clamas, frustra te fatigas; umbras feris, meras umbras, in tuo capite fabricatas.

Similiter quando ita ejulas super illam propositionem, quod *videatur Vita commodior, quam sufficiat ad vincendas tentationes*, quis hoc *asseruit*? consideratio est, non *assertio*. Quo igitur tui ejulatus? nisi ut te risui in primo statim argumento exponas. Quid absurdius, quam

quàm in prima propositione impingere, ut ultra pergere non possis? Non *asseruit*, inquam, ita R. P. Gabriel: Quid ultra tibi vis? quid oppugnans? umbras.

Quàm autem ridicula illa complexio! *Jesuitæ docent Scholas? docent & Benedictini: Jesuitæ cathechizant? cathechizant & Benedictini: Jesuitæ conciones habent? habent & Benedictini: Habeatis, laus DEO! non tot, quin plures: Quis hoc negat? Soterius certè non; qui hæc objectionum tantum loco, non assertionum proposuit. Quid magis ridiculum, quàm objectiones tanquam asserta oppugnare? Quid oppugnans? umbras bone Vir, umbras oppugnans.*

Similia nugamenta sunt alia v. g. *vel asserit in persona propria, vel in persona aliera?* Resp. nec in una, nec in altera *asserit*: Et tamen hic bonus vir, postquam in hoc argumento diu tricatus est, tandem addit: *Quò me veritam, nescio, Huc, huc te veritas: Nihil asserit, nihil affirmat, sed tantum objicit, Jam quo te veritas, intelligis.*

Acutius est, si DEO placet, illud quod probat, nullum bonam conscientiam posse ingredi Ordinem Benedictinum, eo, quod asseratur esse commodior, quàm sufficiat ad vincendas tentationes. *Quis asserit? quis hoc ita sentit?* Absit, absit, ut talia *asserta* Jesuitæ defendant, aut non omni supplicio exterminanda putent. Illi ut hanc thesim tueantur ordinem aliquem religiosum, præsertim tam illustrem, & de universa Ecclesia per tot secula tam præclarè meritum esse commodiorem, quàm ut sufficiat ad impediendas, vel vincendas tentationes? In tali ordine tot scriptorum omni tempore facundo, in tali nullum fere esse studiorum & talentorum usum? aut hæc in eo non æstimari? Illi defendant *assertionem* tam ineptam: vitam præ-

præstantissimi Ordinis esse præter chorum & missam otiosam: nequaquam, nequaquam sic instituti ab ingenio sunt, qui insigni semper veneratione in hunc Ordinem ferri sibi propositissimum habent, ut huc dementiæ veniant, ausintque talia probra, nulla in se injuria, sed plurimis contra beneficijs extantibus, de tam Sancto Ordine aut *asserere*, aut *asserta* defendere; neque inducor, ut credam (juvat uti tuis verbis) quemquam e Societate JESU eousque dementiæ posse concedere, ut adeo propudiosum opusculum, in quo talia *asseruntur*, ex umbra & nocte ad novam & alteram lucem prorepere pateretur.

Scio apprime ut tu rectissime varijs in locis probasti, Sanctum hunc ordinem, talibus, tamque egregiis, atque efficacibus munitum esse præsidijs, quæ non sufficiant tantum, sed superabundè sufficiant tam ad impediendas, quam etiam ad vincendas tentationes. Scio studiorum & talentorum esse usum insignem, quod tot editi & olim, & novissimo præsertim seculo cum ingenti eruditorum plausu, omniumque fructu, atque nuperrimè in Austria tot justè anecdotorum decumano labore collectorum in lucem editi tomi nimium quantum testantur: Proinde quod consentaneum est, scio vitam adeo non esse otiosam, ut occupatissimam, districtissimamque esse necesse sit, quæ tam vastis, tam decumanis voluminibus conquiendis conscribendisque sufficiat. Proinde ò Superi! longè, atque toto mundi cardinum intervallo hanc à me mentem avertite, ut talium *assertorum* aut fautor aut patronus existam.

Habes igitur quo non aliud de Alinæ Societatis hominibus sperare aut expectare potuisti, eos penitus ordini devotos tuo, tibi que sexcentis, si non dedignè, pactis fœderatos. Ast ast video orationem hanc meam prorsus non arridere tibi illudque forsan etiam submurmuras: Vox quidem vox Jacob, manus verò sunt Esau. Et fortè fatius tibi videatur susceptâ adversum Almam Societatem
ini-

inimicitia (si quæ tamen cadere in Virum Religiosum potest) clarescere, quam sterili ignobilique concordia fenescere. Verum quid quid agas, quid quid calamum acuas, tui sunt etiam læsi, etiam impugnati tui sunt: Quandoquidem ipsæ illæ impugnationes tuæ, ipsorum pariter sunt tecum, nolis, velis, argumenta concordia. Afferis, afferunt & ipsi: negas, inficiantur & ipsi: hoc tantum diffidetis, te nolle illos afferere, quod tute afferis; nolle inficiari, quod negas. Mirum sane genus certaminis, in quo ipsa discordia parit concordiam, discordiamque concordia.

Satis intelligis, quæ tua est subtilitas, Mellite, innoxium hoc lenocinium quantum ferietatis roborisque in se contineat. Animadvertis omnia tua, quæ operose construxisti, levi declinatione esse prostrata. Repetamus paulisper, quæ diximus. Afferis tu, & tota contentione per totum tuum apologum ad ravim usque demonstras, considerationes illas (eo videlicet sensu, quo tu sumis pro *asseritis, effatis, pronunciatis*) esse *confictas, falsissimas, aut frigidas & ineptas, aut denique ejusmodi, quæ ab omni, etiam Jesuitarum ordine, vel a nullo prudenter hominem possint absterre: Hæc tua verba. Expectabas tu forsan, & ut puto, avebas, ut hoc tuum pronunciatum a me & Jesuitis negaretur; & negaretur omnino, si legitime considerationes illæ acciperentur: Verum quia in capite tuo unum idemque sunt *considerationes & assertiones*, hinc tibi, quod afferebas, libenter largeque transmissi. Quis enim aliud sentiat, quam multa, aut pleraque, quæ contra status religiosos *asseruntur*, jactanturque esse *conficta esse falsissima, esse frigida & inepta*; multa denique, parem causam habeant in omnibus religionibus, sic, ut æque ab hac, atque ab alia absterreant? quis inquam de hoc dubitet? neque P. Gabriel dubitavit, quin propositiones illæ: *Vitam religiosam esse commodiorem, quam ut contra tentationes sufficiat, esse otiosam, & similia, si absolute*
pro-*

proferantur & afferantur, sint falsissimæ, & a malevolis obtensa, atque confictæ, frigidæ prorsus ineptæque. Os forte oculosque diducis, magnumque tueris. Obsecro, mi Mellite, cape hoc: Non affirmavit non afferuit P. Gabriel similia portenta, probe gnarus, ut dixi, esse falsa, inania, frigida, inepta: Multo minus ea voluit juvenibus esse persuasa; minime per similia juvenes ab Religioso quopiam Ordine absterrere: Quæ tamen omnia tu minus recte videris supponere, imbutus intime ea opinione, *considerationes* idem esse atque *assertiones*; quod tamen longissime abest, prouti alijs in locis ad satietatem demonstrabimus, inculcabinus; quæ nisi jam tandem mente apprehendas, profecto a me impetrare vix potero, quin te in rebus apprehendendis tardiusculum reputem. Verum hæc in sequentibus plana erunt atque perspicua.

CAPVT V.

Oportet propositiones bene intelligere: Alias æque conqueri possent Jesuitæ quam Mellitus.

INtellectus propositionum non venit solum ex cortice verborum, seu specie vocum nude sumptarum, sed multo magis ex circumstantijs, in quibus proferuntur; modo, quo proferuntur; mente, qua proferuntur: axioma est certum & evidens apud omnes Philosophos & Juristas. Sic in præsentî argumento, dum Author alicubi dicit de Statu Religioso in communi (proinde non minus de Societate JESU, quam de alijs) e. g.

Esse